

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИК СО НАСЛОВ „ОСНОВИ НА КИНЕЗИТЕРАПИЈА” ОД
ВОН. ПРОФ. Д-Р ДАНЧЕ ВАСИЛЕВА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-40/44 од 271. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 28.1.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Ленче Николовска**, вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;
 - д-р **Тоше Крстев**, вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот учебник „**ОСНОВИ НА КИНЕЗИТЕРАПИЈА**” од **вон. проф. д-р Данче Василева**, наменет за студентите од студиската програма Физиотерапевти при Факултетот за медицински науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на учебникот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот со наслов „Основи на кинезитерапија” од вон. проф. д-р Данче Василева е наменет за студентите од студиската програма Физиотерапевти, прв циклус студии. Учебникот е во согласност со планот и наставната програма за предметот Основи на кинезитерапија кој се слуша во II година (III семестар) со неделен фонд од 2+2+2 часови, 6 кредити, како задолжителен предмет на студиската програма Физиотерапевти.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат знаења потребни за предметната содржина и ќе може целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на учебникот е претставена во текст од вкупно 212 страници. Учебникот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во 2 методски единици и подединици, распоредени во согласност со наставната програма на истоимениот предмет.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на учебникот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е резултат на опсежно пребарување на обемната стручно-научна литература на домашните и светски простори.

Авторот на јасен, едноставен и достапен начин, со разбирлив стил на пишување сублимирано ја претставува материјата која се изучува во овој предмет како дел од целата физиотерапијата. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со коешто се потврдува темелниот пристап во подготовката на учебникот.

Краток опис на содржината: Учебникот е напишан на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата содржина е конципиран во два тематски дела и литература. Илустриран е со 123 слики, 1 табела и 6 прилози.

Во првата тематска единица **Основи на кинезитерапија** авторката ги опишува основи, историски развој, причини за појава и развој на кинезитерапијата, модел на неспособност, место и улога на кинезитерапијата во рехабилитацијата, организација на процедурите, предмет и објект, суштина и насоки на дејство, методи за регистрирање на ефектот од кинезитерапијата, модел на приоѓање на кинезитерапијата, моторни навики и динамични стереотипи, моторен режим на пациентите, општ метод и општи правила и принципи во примената на кинезитерапија, основни принципи за изградба на методиките, форми и структура на процедурите, шема и комплекси во кинезитерапијата, дозирање на оптоварувањето, почетна положба и нејзиното значење во кинезитерапијата, периодизација и етапност на примената на кинезитерапија, контраиндикации за примена, заменски и компензаторни можности и тренирање во кинезитерапијата.

Од практична гледна точка кинезитерапијата е во основата на градењето на современите физиотерапевтски и други функционално-рековалесцентни програми. Продлабочените познавања за влијанието на сите нејзини терапевтски средства врз организмот се предуслов за правилна терапија и превенција.

Во современото општество, од кинезитерапијата, многу се очекува за помагање на терапевтскиот процес, за скратување на периодите на лекување, за превенција на компликации и рецидиви и за постигнување на психофизичка благосостојба на пациентите.

Во втората тематска единица со наслов **Терапевтски средства и методи во кинезитерапијата** детално се опишани сите современи средства кои се употребуваат за лекување и превенција - основна класификација на средствата, класификација на вежбите според активноста и можностите на пациентот, пасивни вежби, активни вежби, подводна гимнастика (хидрокинезитерапија), вежби во суспензија, пуллитерапија, апликативни вежби, физиолошка класификација на вежбите, вежби според структурата на движењата, за развивање на моторни квалитети, вежби според карактерот на мускулната контракција, вежби според силата на извршената работа, вежби според стереотипноста и карактерот на моторната реакција, вежби во затворен и отворен кинетички синџир, терапевтска класификација на вежбите, терапевтски вежби за респираторниот систем, за кардиоваскуларниот систем, за гастроинтестиналниот тракт и уринарниот систем, за локомоторниот систем, за нервниот систем, за стимулирање на растењето и психофизичкиот развој на детето, методи за олеснување и стимулирање на нервно-мускулната функција, невростимулирачки методи, принудно-индуцирана моторна терапија или *constraint induced movement therapy (cimt)*, огледална терапија, невростимулирачка терапија на бобат (*neurodevelopmental treatment - ndt*), неврокогнитивна рехабилитација, роботизиран тренинг, виртуелно-индуцирана кортикална реорганизација, функционално електрична стимулација и биофидбек, транскраниалната магнетна стимулација, олеснувачки методи, проприоцептивно нервно-мускулно олеснување, метод на руд, метод на брунстром, и други специфично ориентирани пристапи како насочено влијание врз аеробниот капацитет, постурална дренажа, идеомоторна (мисловна) терапија, постизометрична релаксација (ПИР) и постреципрочна релаксација (ППР).

Литературата е со богата содржина на референци - 190, од кои 18 се на кирилица и 172 на латиница. Ова зборува за системски приод кон оваа област и за способноста на авторот за комплетно претставување на тематиката.

Учебникот со наслов **„Основи на кинезитерапија“** на студентите дава продлабочени познавања за можностите на терапевтските вежби во лекувањето и превенцијата на многу заболувања и состојби.

Широкиот спектар на лекување во кинезитерапијата се определува од водечкото значење на локомоторниот апарат врз целосната секојдневна животна дејност на пациентот, како и на моторната активност која е неопходен услов за нормално функционирање на сите системи на организмот. Кинезитерапијата зазема суштинско место во здравствениот систем и спектарот на нејзините цели и задачи не се ограничува само во рехабилитацијата на болните, а исто така и во образованието, превенцијата и промоцијата на здравиот начин на живот.

Претставеното издание на учебникот ќе помогне во подготовката на физиотерапевтите по предметот Основи на кинезитерапија и ќе придонесе за зголемување на нивните знаења и вештини во областа на кинезитерапијата кај повеќе социјално значајни заболувања. Опишани се основните и современите средства, како и нивното терапевтско влијание и правила на примена во целосната функционална реедукација.

Учебникот Основи на кинезитерапија може да им користи и на сите останати читатели кои се интересираат за основните и современи принципи и концепти на кинезитерапијата во целосната структура како научно докажана и применета специјалност.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Основи на кинезитерапија“ од авторот вон.проф. д-р Данче Василева, ги опфаќа сите содржини од теоретски и практичен аспект, според наставната програма и содржина по истоимениот предмет на студентите од прв циклус на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Со издавање на овој учебник студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за теоретска и практична настава во соодветен обем на македонски јазик. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебник, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип ракописот „Основи на кинезитерапија“ од вон.проф. д-р Данче Василева да биде издаден како учебник за студенти на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р **Ленче Николовска**, вонреден професор, с.р.
Д-р **Тоше Крстев**, вонреден професор, с.р.